

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsnämnden

Handläggare:
Lotta Åkerman

Information om garanti för tidiga stödinsatser

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning

Ny lagstiftning om nationell garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och grundskolans lågstadium trädde i kraft den 1 juli 2019. Nämnden beslutade i juni 2018 bland annat att ge förvaltningen i uppdrag att vid nämndens sammanträde i september 2019 återkomma med en uppföljning av garantin för tidiga stödinsatser.

Fokus och innehåll läsåret 2018/19 har varit att förbereda alla förskoleklasser på det nya lagkravet kring tidiga stödinsatser så att det kan tillämpas fullt ut från och med höstterminen 2019. Alla förskoleklasser har uppmanats att prova alla delar av det obligatoriska kartläggningsmaterialet samt dela med sig av goda erfarenheter i nätverk.

Det nya regelverket kring kartläggning av elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande, tillämpas från hösten 2019 i alla förskoleklasser. Fortsatt utvecklingsarbete kommer att ske med skolledare, förskollärare och elevhälsopersonal. Stöd och hjälp ska ges till skolorna kring dokumentation av kartläggningsmaterialet i Unikum och det ska tas fram ett förslag till kommunövergripande årshjul för tidiga stödinsatser i förskoleklass. Fokus kommer att hållas på att kartläggningsresultatet tas om hand så att eleverna ges rätt insatser så tidigt som möjligt.

Bakgrund

Den 31 maj 2018 beslutade riksdagen om en nationell garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och grundskolans lågstadium. Garantin innebär att elever i behov av stöd ska få adekvata stödinsatser bl.a. genom att förskollärare och lärare samråder med personal med specialpedagogisk kompetens. Redan i förskoleklassen ska elevens språkliga medvetenhet och matematiska tänkande kartläggas med stöd av ett nationellt kartläggningsmaterial. När det gäller årskurs 1 så är det redan sedan januari 2017 obligatoriskt att använda Skolverkets bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Om det finns en indikation på att en elev i förskoleklassen eller i lågstadiet inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, ska ansvarig förskollärare eller lärare göra en särskild bedömning av elevens kunskapsutveckling för att avgöra om eleven är i behov av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller särskilt stöd, för att nå de kunskapskrav som ska uppnås. Om ett sådant behov finns ska det göras en planering av extra anpassningar eller en anmälan till rektorn för att utreda behovet av särskilt

stöd. Om det direkt kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås behöver en särskild bedömning inte göras, utan åtgärder ska i så fall sättas in skyndsamt.

Vidtagna extra anpassningar ska följas upp i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet. Garantin ska anses vara uppfylld när de åtgärder som garantin omfattar har vidtagits. I detta ingår att de också har följts upp för att säkerställa att de gett resultat. Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2019.

När riksdagens beslut kom hade det sedan tidigare pågått ett utvecklingsarbete för en "läsa-skriva-räkna-garanti" i Uppsala kommun. Detta arbete låg i linje med det nationella beslutet.

Utbildningsnämnden beslutade den 20 juni 2018 att ge förvaltningen i uppdrag att fortsätta det påbörjade utvecklingsarbetet med garantin för tidiga stödinsatser så att den kan tillämpas fullt ut allra senast höstterminen 2019 i enlighet med riksdagens beslut.

att ge förvaltningen i uppdrag att kartlägga vilket behov av stöd som finns i verksamheten för att garantin ska leda till den likvärdighet och kvalitetshöjning i stödinsatser som garantin syftar till, samt

att ge förvaltningen i uppdrag att vid nämndens sammanträde i september 2019 återkomma till nämnden med en uppföljning av garantin för tidiga stödinsatser.

Föredragning

Utvecklingsarbete

Fokus och innehåll läsåret 2018/19 har varit att förbereda alla förskoleklasser på det nya lagkravet kring tidiga stödinsatser så att det kan tillämpas fullt ut från och med höstterminen 2019. Alla förskoleklasser har uppmanats att prova alla delar av det obligatoriska kartläggningsmaterialet samt dela med sig av goda erfarenheter i nätverk.

Utvecklingsarbetet har skett i olika forum, till exempel workshops med bred representation av olika befattningar, pedagogiska utvecklingsgrupper med skolledare och områdesmöten med all personal som arbetar i förskoleklass.

Deltagare på workshops har varit rektorer, biträdande rektorer, förskollärare, specialpedagoger/speciallärare och lärare i svenska som andraspråk, ca: 80 medarbetare har deltagit per workshop. Syftet har varit att gemensamt se över vad det nya lagkravet kring tidiga stödinsatser och kartläggning innebär för verksamheten.

Vid två tillfällen under läsåret har innehållet i pedagogiska utvecklingsgrupper fokuserat på att förbereda skolledare på vad som krävs för att det nya lagkravet kring tidiga stödinsatser ska kunna tillämpas.

För att stärka likvärdigheten mellan skolor bjuds all personal som arbetar i förskoleklass in till möten som organiseras två gånger per termin. Mötena hålls av erfarna förskollärare som har uppdraget att vara nätverksledare.

För att möjliggöra återkoppling till förskolan utifrån kartläggningen i förskoleklass har utarbetats rutiner och lathund för att dokumentera kartläggningen i Unikum. Det syftar också till att stärka likvärdigheten.

Lärdomar/framgångsfaktorer

I utvecklingsarbetet har identifierats ett antal faktorer som är viktiga för att arbetet ska fungera. Nedan redovisas några av dem:

- Skolor behöver se över behovet av kompetensutveckling/utbildning i grundläggande matematik och svenska för förskollärare som saknar detta. Skolor behöver också se över vilka forum som finns för samarbete på den egna skolan, vilka kollegiala forum finns för att diskutera bedömningsfrågor mm.
- Det är viktigt att ordna med specialpedagogisk kompetens riktad mot förskoleklassen samt ett bra samarbete mellan förskollärare och lärare åk 1 för att säkerställa progressionen.
- Skolledare behöver ha god förståelse för förskoleklassens uppdrag och vad garantin betyder för skolans förutsättningar i det fortsatta arbetet.
- Det är viktigt att arbeta med språkutvecklande arbetssätt i förskoleklass, flerspråkig personal, introduktionsstöd och studiehandledning.

Läsåret 2019/20

Det nya regelverket kring kartläggning av elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande tillämpas i alla förskoleklasser. Fortsatt utvecklingsarbete kommer att ske med skolledare, förskollärare och elevhälsopersonal.

Stöd och hjälp ska ges till skolorna kring dokumentation av kartläggningsmaterialet i Unikum och det ska tas fram ett förslag till kommunövergripande årshjul för tidiga stödinsatser i förskoleklass. Fokus kommer att hållas på att kartläggningsresultatet tas om hand så att eleverna ges rätt insatser så tidigt som möjligt.

Resultaten från kartläggningarna i förskoleklass ska återkopplas till förskolan efter jul.

Konsekvenser för barn/elever

Arbetet leder till att elever i behov av stöd upptäcks tidigt och det ger i sin tur förutsättningar att de får de insatser som de behöver för att nå så långt som möjligt i sitt lärande.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet sker inom ramen för befintlig budgetram. Den enskilda skolan kan få viss ökad kostnad för kompetensutveckling och utökad tid för specialpedagog/speciallärare i förskoleklass.

Lars Romanus
Tf. utbildningsdirektör